

"מה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 34

העלון מוקדש לעילוי נשמת יהודה בן יעקב ויצחק עדני ז"ל

פרשת פנחס

אוצר הפרשה

ת"א	19:23	מוצ"ש	20:13	ר"ת	21:06
-----	-------	-------	-------	-----	-------

כל מי שאינו מחכה לביאתו- נקרא כופר

היכן נמצאים כל הילומים והאבנים הטובות שבעולם? מתחת להרי החושך, כך גם הימים האלו, שלושת השבועות של החורבן, אלו ימים שנראים כחושך ושל הסתרה גמורה, אבל אם אדם ינצל אותם, הוא יוכל להפיק מהם ילומים ומרגליות, ומה העבודה של הימים הללו? "נהפך לאבל מחלוננו", בימים שביית המקדש היה קיים, עבודת ה' הייתה במחולות, אבל בימינו אנו, נתהפכה עלינו העבודה ממחולות לאבלות, לא עצבות ח"ו אלא אבלות! ומה זו אבלות? אבלות היא הקשר שלנו לבית המקדש, אנחנו מחכים לזה! **כותב הרמב"ם בהלכות מלכים**: "כל מי שאינו מחכה לביאתו, הוא כופר!".....

פרשת פנחס תמיד נופלת בתוך השבועות האלו, משום שכל הפרשה עוסקת במועדות – תזכור שאתה צריך להמשיך ולצפות, עוד יבואו ימים שנחגוג את המועדים! **הגמרא מספרת, על יוכה שהיה עם חכמי אתונה, לבין רבי יהושע בן חנניה**, חכמי אתונה הביאו שני ביצים לרבי יהושע, ובקשו ממנו שיאמר איזו ביצה באה מתרנגולת לבנה, ואיזו ביצה באה מתרנגולת שחורה...? רבי יהושע בן חנניה ענה להם, בכך שהוא הביא להם שני גבינות לבנות, ובקש מהם שיאמרו לו איזו גבינה באה מעז לבנה ואיזו גבינה באה מעז שחורה...? מה הולך פה? על מה היה היכוח...? **אומר המהרש"א**: הביצה מתפתחת במעי התרנגולת במשך עשרים ואחד יום, עד שהיא יוצאת לאוויר העולם, **שאלו חכמי אתונה**: למה אצלכם, היהודים, גם הימים הלבנים – מראש השנה ועד הושענא רבה, וגם הימים השחורים – שלושת השבועות, למה שניהם זה עשרים ואחד ימים?! למה השחור שווה ללבן?! למה התוגה שווה לשמחה?! **ענה להם רבי יהושע**: "ביום הכיפורים הביאו שני שעירים – אחד היה לה', והשני לעזאזל... אבל שניהם כפרו! זה לא משנה אם העז היא שחורה או לבנה, כי בסופו של דבר, הגבינה שיוצאת ממנה היא לבנה! אין שחור ואין לבן!"

המדרש מספר, שאלכסנדר מוקדון היה רוכב על נשר גדול, הוא היה חוקר את העולם, עיגול מרובע... הוא היה חוקר את היבשה ואת הים... אבל איך הוא הצליח לרומם את הנשר לגבהים כה גבוהים ולשלוט בו? היה לו תרמיל עם חתיכות של בשר, והוא היה נועץ חתיכה של בשר במקל ארוך, ומחזיק את המקל מעל לעיני הנשר... הנשר היה רואה את הבשר ומנסה להגיע אליו, וכך היה הנשר מגביה עוף לשמיים! יום אחד הוא היה באמצע טיסה בשמי האוקיינוס מעל לים הגדול, הוא התבונן בלפאות הבריאה... אך כשרצה להתרומם, הוא חיפש בתרמילו... ולצערנו, נגמר הבשר! מה עושים במצב כזה? אלכסנדר מוקדון לא נבהל... הוא הוציא חרב מהנדן שלו, וחתך מעצמו ומבשרו חתיכה הראויה להתכבד, נעץ אותה במקל, והחל לטוס ולהתרומם למעלה בחזרה...

מה המדרש רוצה לספר לנו...? שאם אי פעם יהיה לנו נשר כזה ונהיה תקועים, גם אנחנו נעשה כאלו קונצים?! מה חז"ל רוצים?! **חז"ל קובעים**: אם אתה רוצה לשאוף ולהתרומם... אם אתה רוצה לעלות מעלה מעלה... תוותר מעצמך! לא על כולך, אבל בשביל לעלות למעלה, אתה חייב להתוך קצת מעצמך! אדם שלא מוותר על שום דבר מהנחות שלו, פשוט לא נוסק... הוא נשאר תקוע בחיים! אבל אם מבזים אותך ואתה שותק... אם יורקים עליך ואתה אומר שזה גשם... אם דורכים עליך ואתה חושב שזה מסאג... כשאתה יודע לוותר... כשאתה 'פראייר'... אז, ורק אז, אתה יכול להתעלות! אדם לא מבין שלפעמים דווקא הניסיונות שהקב"ה מביא עליו, דווקא הם באו כדי לנוסס אותך, לרומם אותך, ולהעלות אותך לרום המעלה... זו הנהגת ה' בבריאה – הקב"ה מגביה שפלים!.....

וכך כתב הרמב"ם בהקדמת פירוש המשניות (לסנהדרין פרק חלק) בין שלושה עשר עיקרי האמונה - אשר הינם יסודות הדת ובלעדיהם אין קיום לתורת ישראל - נמנית האמונה בביאת המשיח, כאומרו: "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא", לפיכך, כל מי שאינו מאמין בו או מפקפק בביאתו - בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון - יצא מן הכלל, וכפר בעיקר, ונקרא מין, ואפיקורס, וקוצץ בגטיות, ומצוה לשונאו, ולאבדו, ועליו נאמר: "משנאך ה' אשנא".....

ש"ו"ת "מה אש"ב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "יביע אומר"

דיון הלכתי מהפרשה

כחן שהרג את הנפש האם נושא כפיו

בפרשה נאמר, 'והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם' (במדבר כה' יג') הגמרא בזבחים (דף קא): מתי נתכנה פנחס, רבי יהודה ורבי שמעון סבורים כי פנחס נתכנה עוד לפני מעשה זמרי, ורבי נחמיה סובר שפנחס נתכנה רק לאחר מעשה זמרי, **וכך פירש רש"י**, על שפנחס קיבל שם של כחן לאחר המעשה עם זמרי, **ונשאלת השאלה, האם חייל כחן שהרג מחבלים, וכן כחן שהרג בתאונת דרכים, יהיה יכול לישא את כפיו?**

בגמרא מסכת ברכות (דף לב ע"ב) אמר רבי יוחנן, כל כחן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו שנאמר (ישעיה א, טו) [ונבפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם] ידיכם דמים מלאו. **הרמב"ם כתב בהלכות נשיאת כפים (פרק טו הלכה א)** ז"ל: "העבירה כיצד (פוסלת נשיאת כפים), כחן שהרג את הנפש אע"פ שעשה תשובה לא ישא את כפיו, שנאמר 'ידיכם דמים מלאו' וכתבי 'בפרשכם כפיכם'. **וכך נפסק בשולחן ערוך (בסימן קכ"ו סע' לה)** ז"ל, "כחן שהרג את הנפש אפילו בשוגג לא ישא את כפיו אפילו עשה תשובה". **ומרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "טבעת המלך" (מאור ישראל על הרמב"ם פט"ו מהלכות תפלה) נשאל לגבי חייל כחן, שהיה עומד על המשמר במוצב, להגן מפני המחבלים, ומיד פתח עליהם באש, ונהרגו כמה מהם, ובא לשאול אם הוא רשאי מהיום והלאה לישא כפיו לקיים מצות ברכת כהנים, והורה לו מרן זצ"ל, שהוא כשר לנשיאת כפיים, כי הדבר ברור שלכל הדעות, במקרה כזה אין לך מצב מלחמה גדול מזה, ובענין כזה אנו אומרים "הבא לְהַרְגֵךְ הַשָּׂמֵךְ לְהַרְגוֹ". **אולם בשו"ת יחוה דעת (חלק ה סימן טז) נשאל לגבי כחן בתאונת דרכים, וכתב, כחן שנהג במכונית, וגרם לתאונה קטלנית, אינו רשאי לישא כפיו, ואפילו אם עשה תשובה, הואיל ויצאה תקלה מתחת ידו באיבוד נפש מישראל.****

ש"ו"ת - מזהלכות "ימי בין המצרים"

תיקון חצות ימי בין המצרים

כתב בספר שער הכוונות (דף פט ע"ג) בשם רבינו האריז"ל, מנהג טוב וכשר לכל בעל נפש, שישב באבלות אחר חצי היום בכל יום ימי בין המצרים, ויבכה בכייה של ממש על חורבן הבית, כי ההיכל נשרף אחר חצי היום, **וענין תיקון חצות בלילה אין להזכירו, כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן**, ומכל שכן בלילות של בין המצרים שצריך להוסיף בכייה, ועליו נאמר "שמחו את ירושלים וכו... ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם.

טוב לשבת על הקרקע, בזמן שאומר תיקון חצות למי שיכול, אבל אין זה לעיכובא.

ברכת שהחיינו בבין המצרים

פסק השולחן ערוך (סימן תקנ"א סעיף יז) "טוב ליזהר מלברך שהחיינו ימי בין המצרים, על פרי חדש או על בגד חדש, שהרי איך נברך "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", והוא זמן פורענות. מותר יהיה לברך ברכת "שהחיינו" בבין המצרים על מצוה עוברת, כגון ברית מילה או פדיון הבן וכיוצא בזה, כדי שלא יחמיץ את המצווה. (חזו"ע תעניות ע"א רלו). **וכן יהיה מותר לברך על פרי חדש, שאחר כך לא ימצאנו בשוק, וטוב להניחו עד השבת, ואז יברך עליו.** (משנה ברורה סימן תקנ"א ס"ק ק"א – וכן חזון עובדיה תעניות ע"א רלו). **וכן מי שביקר בסעות על פרי שהחיינו בבין המצרים, יאכל את הפרי, כי זה כמו מצווה עוברת.** (ברכי יוסף סימן תקנ"א ס"ק י"ב)

באר יצחק

הרה"ג יצחק לורי שליט"א רב העיר נשור וחבר מועצת הרה"ר

מקלחת לאדם שהוא אסטניס כשהוא אונן או אבל האם לאבל שהוא אסטניס מותר להתרחץ בימי השבעה?

אדם שהוא אבל הוא אסטניס, כתוב בשולחן ערוך (יו"ד, סימן שפא ס"ג) שמותר לו להתרחץ, אבל מרן כתב בבית יוסף (שם) שאסטניס זה אדם שקרוב לידי חולי, בזמנו, כאשר מרן ע"ה ויבדילו לחיים טובים הבנים שלו ישובו שבעה על האח הגדול רבי יעקב, זה היה באייר התשע"ג, אני נסעתי לנחם אותם, וישבתי קצת עם מרן הראשון לציון הרב יצחק יוסף, **שאלתי**: למה היום לא מתירים לאבלים להתרחץ, הלא לכל אחד יש היום מקלחת בבית, ולא יעבור שבוע שאדם לא יתרחץ, ויש גם הרבה שמתקלחים בכל יום, ואם כן כל אחד היום נקרא "אסטניס", **ענה לי**: הלא אדם מתרחץ בכל יום, כיון שהוא הולך בחוץ לעבודה ומזיע, ולכן הוא מתרחץ, אבל בימי השבעה, אדם לא יוצא, אלא יושב כל היום בבית, לא מוציא אנרגיה, לא מתאמץ, ולכן זה לא נקרא אסטניס, אסטניס, זה אדם שקבוע כך, אבל מצב כזה אף פעם אין לו לאדם, שיושב כל היום ולא יוצא, שם מתפלל אוכל וישן, ואין כל כך את הסיבה הזאת, **ולכן מחמירים בזה**, אלא אם או ב"שבוע שחל בו תשעה באב", לפעמים תשעה באב חל ביום חמישי, ושבוע שלם לא יכול להתרחץ, או אצל האשכנזים מ"ח יש כאלה שלא מתקלחים, ופתאום בתשעה באב מת לו מת, עכשיו עוד שבוע שלם לא יכול להתרחץ, אף אחד לא יבוא לנחם אותו... לכן אין ברירה, עדיף להקל לו לפחות בזמן שהוא אונן, ואם לא, בזמן שהוא אבל, ודווקא שהוא בגדר אסטניס, הוא לאו הכי, צריך להחמיר! **הראשון לציון הרב יצחק יוסף כתב שאפשר לייצץ לאותם אנשים שבמקומות שמזיעים הרבה**, כי יש כאלה שיושבים באיזה אוהל או שהם במקומות חמים מאוד, להקל להם לקחת מגבונים לחים, וינגבו בבית השחי, ובכל מיני מקומות כאלה שמזיעים הרבה, כדי להקל להם, אבל להתרחץ ממש, יש להקפיד שלא.

זיווג ומוסר

מרן רבינו הרה"ג הרב **יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן**

בעניין 'קטב מרירי' השולט בימי בין המצרים

מוזכר בחומש (דברים לב-כד) "אִסְפָּה עֲלֵימוּ רְצוּת חֲצִי אֶכְלֶהָ־בְּךָ: קִזְּ רָעַב וְלֶחֶם יִרְשָׁף וְקִטְבַּ מְרִירִי וְשֶׁן-בְּהֵמַת אֲשַׁלַּח-בְּךָ עַם-חֶמֶת זֶחְלִי עִפְרָי". **ובגמרא מסכת פסחים** (דף קיא ע"ב) קטב מרירי הוא מזיק (שד) שמופיע בשעות היום, והמזיק הפועל לפני הצהריים נקרא "קטב מרירי" (ומופיע בתוך כד של בתם) והפועל אחרי הצהריים נקרא "קטב ישוד צהריים".

במדרש איכה רבה (פרשה א, כט) קטב מרירי מצוי בימי בין המצרים, משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב.

בשולחן ערוך (סימן תקנא סעיף יח) כתב, צריך לזיזת מ"ז בתמוז עד ט' באב שלא לילך ליחיד מד' שעות עד ט' שעות (בשעות הצהריים) משום שבהם קטב מרירי שולט. **כמו כן נאמר שם**, שאינו שולט אלא בין צל לחמה - דבר הבא לידי ביטוי **בדברי המשנה ברורה** (שם) "וכן יש להזיזת שלא לילך בין חמה לצל". **וכך גם מרן רבינו עובדיה יוסף** (חזון עובדיה ארבע תעניות' עמוד קכו) כתב, "כי בימים האלה לא ילך אדם בין השמש לצל, שם שולט קטב מרירי, שד כזה, מלא עיניים, מי שרואה אותו נופל ומת".

וכתב בספר 'הרוקח', וכן **בספר המנהגים**, בימי בין המצרים "אין להכות אפילו הרב לתלמידו, אפילו ברצועה, לפי שבהן קטב מרירי שולט". **והרב עובדיה יוסף הזהיר בדרשה למורים ולתורים** כי בימים האלה אסור להכות את הילדים כי "קטב מרירי" עלול להפוך סטירה חינוכית קטנה למכת מוות. **וכן רבי חיים הלברשטאם מצאנו כתב בספרו דברי חיים**, שמי שקטב מרירי מאיים להרוג אותו, יצעק את שם רבו ולא יוכל להורגו.

הפתגם השבועי - שלושה שותפים באדם, אביו ואמו והקדוש ברוך הוא, לכן כיבוד הורים שקולה כנגד כבוד ה'!

ש"ת מבית ההוראה

"יביע אומר"

חתנא דבי נשיאה מוריננו הרה"ג **אהרן בוטבול שליט"א**

חייל שחזר בתשובה ויודע שבתחילת דרכו בצבא נשבע אמונים למדינה ולחוקיה, מה תקנתו?

צריך לדעת ששבעה היא חמורה מאוד ותופסת בכל מצב, ודי בכך שאדם יאמר "אני נשבע", שהשבעה תחול עליו ותחייב אותו.

ואם לא עמד בשבעתו עובר בלאו ועשה, וכבר חכמים החמירו מאוד בעון נדרים ושבעות עד שאמרו שיש בהם עונשים כבדים מאוד.

ולפי זה ברור שאסור להישבע בטקס השבעה בצבא, וחייל דתי יודע שהוא אינו אומר את הנוסח "אני נשבע" אלא אני מתחייב.

ועתה אותו חייל שכבר נשבע וברצונו לתקן את מעשהו, יש באפשרותו לעשות תיקון גמור על ידי פתח וחרטה, ילך אצל חכם המומחה בהלכות נדרים ושבעות, ויפרט לו את השבעה, והחכם ישאל אותו אם הוא מתחרט על השבעה, ואם הוא היה יודע את החומר השבעה, בוודאי שלא היה נשבע.

ע"כ יש כאן חרטה גמורה, ועל פי זה יצרף אליו החכם ועוד שני הדיוטות, ויאמרו לו מותרים לכם מותרים לכם מותרים לכם וכו... כפי הנוסח שנמצא בסידורים בהתרת נדרים.

ובזה נקרת השבעה למפרע, וכאילו לא אמרה כלל, וגם אם הפר את שבעותו בעבר, יתברר שלא עבר על איסור כלל, כיוון שהשבעה נקרת מעיקרה.

רב אורוז

מזכה הרבים ר' **משה חבושה שליט"א גדול החזנים בארץ ובעולם**

בפרשה זו נקראת כל הקרבנות של החגים

השבת אנו קוראים את כל הקרבנות של כל החגים, וגם של ראש חודש, ומעניין שבקרבן של ראש חודש כתוב: "ושעיר עזים אחד לחטאת לה", **למה דווקא בראש חודש כתוב**: "חטאת לה" **רש"י מפרש**, הביאו כפרה עלי על שמעטתי את הירח, כביכול הקב"ה אומר מעטתי את הירח, ואיך זה היה? **הגמרא אומרת במסכת חולין** (דף ס') רבי שמעון בן פזי אומר כתיב "ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול לממשלת היום (שזה השמש) ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (שזה הירח), באה הירח ואמרה לפני הקב"ה ריבוננו של עולם אפשר שני מלכים שישמשו עכבר אחד, אמר לה הקב"ה, טוב את דיברת לכי תמעטי את עצמך, השמש יהיה הגדול ואת תהיי הקטנה,

אמרה לפני רבנו של עולם, הואיל ואמרתי לך דבר הגון אמעטי את עצמי, אמר לה הקב"ה, לכי למשול ביום ובלילה שגם בלילה יש ירח וגם ביום רואים את הירח, אמרה לו, "מאי רבותיה בשרגא בליהרא מאי מהני" מה זה יתן שביום יהיה ירח, וכי אם אתה מדליק נר ליד אור גדול הנר משפיע משהו, אותו דבר ירח מה זה יתן ליד השמש, ענה לה הקב"ה, ימנו כך ישראל ימים שנים, כלומר, יספרו לפי הירח ימים ושנים וגם לא הסכימה, אמר לה הקב"ה, הצדיקים יקראו על שמך, קראתי לך המאור הקטן והצדיקים יקראו להם, יעקב הקטן, שמואל קטן, דוד הקטן.

ראה הקב"ה שלא מתיישבת בדעתה, לא נרגעה, אז אמר הקב"ה: "הביאו כפרה עליי על שמיעטתי את הירח" והיינו דאמר רבי שמעון בן לקיש, מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו "לה", שאמר הקב"ה שעיר זה יהיה כפרה, על שמיעטתי את הירח.

להודת העלון דרך האתרים

עלוני "דרשו" - או עלוני "לדעת"!

רב מורשה ומוסמך מטעם "הרבנות הראשית לישראל"

לעריכת "חופה וקידושין"
הרב **יוסף חיים עדני שליט"א**

להזמנות בטלפון-
0504162455

בשורה משמחת לתושבי ראשל"צ!

לשאלות בדיני טהרת המשפחה, ובדיקת מראות, שמתווה בדרכו של מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שעל יד:

בית הוראה - "יביע אומר"

פבלאפון- 050-4162455

יתן להעביר מראות- לר"י שבזי שלום
7 שכונת נחלת יהודה ראשל"צ

העלון לעילוי נשמתם ז"ל בן גרציה ה"ד/ד' נמרים בן שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/ סימון בן סרגיי, ר"י שלמה בן יוסף טוביה מנתק ז"ל.

העלון להצלת כל התורמים והמסייעים-אופק מלכי ה"י, דניאל דניאל ה"י, יגאל קרול ה"י.

העלון מוקדש להצלת פלג טל אלפסי ה"י, יוסף לביבה בכל מעשה ידיו אמן!

העלון בהוצאת דפוס 'אמגרף' הרצל 6 ראשל"צ - שיזוב להצלתה וברכה, וכל הישרועת אמן!

כדאי מהמסדר נכנס לתוך מונית כלונדון באמצע הנסיעה ביקש הבדואי: "תכבה בבקשה את המוזיקה. לפי הדת שלי אסור לשמוע מוזיקה. כי בתקופת הנביא לא היה מוזיקה. ובמיוחד לא היה מוזיקה מודרנית. שזה אב החטאים!" הנהג כיבה את המוזיקה ולאחר כמה דקות עצר את הרכב ופתח לבדואי את הדלת. הדואי יצא עקב "היי מה אתה עושה?" הנהג: "בתקופת הנביא לא היו מוניות. לך תחכה לגמלי!"